

Ο ΝΕΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΧΡΟΝΙΑ Α'

ΑΘΗΝΑ, 1 του Γενάρη 1929

ΦΥΛΟ 5^ο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ «Ἰδιώνυμο ἀδίκημα»—Σχόλια—Δ. Γ. Τὸ κύμα τῆς Ἀγροματωσύνης.—Στρατὴ Σωμορίτη: Ἡ λαϊκὴ Παιδεία καὶ ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.—Ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Δράση τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ὀμίλου.—Βιβλιοκρισίαι (Σ. Σ., Γιάνη Σιδέρη).—Οἱ Καινοῦργιοι Ἐκδόσεις.

ΤΟ "ΙΔΙΩΝΥΜΟ ΑΔΙΚΗΜΑ,,

Ἡ «Φιλελέφτερη Κυβέρνηση» ἀποφάσισε νὰ ψηφίσει νόμο γιὰ νὰ χαρακτηρίσει τὸν κομμουνισμὸν ἰδιώνυμο ἀδίκημα, νὰ φυλακίζει ὅσους ἔχουν κομμουνιστικὰς ἢ ἄλλας ἰδέας καὶ τὶς ἐφράζουσιν, μὲ ἕξην μῆνες φυλακὴν, νὰ πάβει τὶς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ ποὺ διαδίδουσιν τὸν κομμουνισμὸν, νὰ διαλύει τὰ σωματεία, καὶ νὰ πάβει τοὺς δημόσιους ὑπάλληλους, ποὺ ἔχουν κομμουνιστικὰς ἢ ἄλλας δοξασίαις. Τοὺς δασκάλους μάλιστα καὶ τοὺς στρατιωτικοὺς χωρὶς δικαστικὴ ἀπόφαση καὶ χωρὶς κἀν κολάσιμη πράξις ἢ μετάδοσις τῶν ἰδεῶν τοὺς σὲ ἄλλους.

Δὲν πρόκειται νὰ γράψουμε ἄρθρον γεμάτον ἱερὴν ἀγανάκτησιν γιὰ τὰ μέτρα ἀφτά. Θὰ θέλαμε νὰ συζητήσουμε ψύχραιμα καὶ νὰ προβάλλουμε μερικὰς ἀπορίαις. Ὅχι γιὰ τὸ θὰ σταματήσουμε τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου. Μὰ γιὰ τὸν πρέπει στίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων νὰ χαραχθεῖ ἡ πράξις ἀφτῆ τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ πάρει τὸ σωστὸν τῆς χαρακτηρισμὸν.

* *

Καὶ πρῶτα πρῶτα ρωτάμε. Ποιὰ ἀνάγκη ἐπιβάλλει τὰ βίαια ἀφτά μέτρα; Μήπως βλέπει ἡ ἀστικὴ κοινωνία νὰ εἶναι μπροστά τῆς τόσο φοβερὸς καὶ ἄμεσος ὁ κίνδυνος τῆς βίαιης ἀνατροπῆς; Κάθε ἄλλο. Ἀπὸ τὶς τελεφταίας ἐκλογὰς τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα βγήκε σχεδὸν ἐκμηδενισμένον. Οὔτε εἶα βουλευτὴν δὲν ἔχει στὸ κοινοβούλιον. Οὔτε ἡ πλειοψηφία τῆς ἐργατικῆς τάξεως ἀνήκει στὸ κομμουνιστικὸν κόμμα. Οὔτε μιὰ κἀν ἀπεργία ἐπίμονη καὶ ἐπικίντην ὀργανώθηκε τὸν τελεφταῖον καιρὸν. Οὔτε οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι παρουσιάζουσιν κανένα ἀναβρασμὸν. Οὔτε οἱ δασκάλοι καμὶὰ κομμουνιστικὴν ὀρπὴν.

Τὸ νὰ πεῖ λοιπὸν κανεὶς, πὼς ἡ βία ἐγένε ἀναπόδραστη σὺν ultima ratio γιὰ μιὰ νόμιμη ἄμυναν

ζωῆς ἢ θανάτου τῆς σημερινῆς πολιτείας, τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος, ἢ τῆς ἄρχουσας τάξεως, θὰ ἦταν ὀλότελα ἀστήριχτον.

Μὰ ἂν ἀφτὸ δὲ συντρέχει, ἡ βία σὰ μέτρο μόνιμης πρόνοιας γιὰ μελλοντικὸν κίνδυνον, εἶναι τὸ καλύτερον μέσον γιὰ νὰ προκαλέσει καὶ νὰ μεγαλώσει τοὺς κίνδυνους ἀφτούς. Ἡ βία εἶναι τὸ καλύτερον λίπασμα τῶν ἰδεῶν, καὶ ἡ ἀδικία εἶναι ὁ μοχλὸς τῆς ἐπανάστασης. Στὴν κατάστασιν δὲν ὑπάρχουσιν τὰ στοιχεῖα τοῦ πανικοῦ, ποὺ δείχνει ἡ ἄρχουσα τάξις. Γιατὶ λοιπὸν ἀδικεῖ; Ἀδικεῖ γιὰ νὰ ἐξυψηρεθῆσει τοὺς σκοποὺς τῆς, γιὰ νὰ προάγει τὰ συμφέροντα τῆς, γιὰ νὰ παίρνει δάνεια, γιὰ νὰ κρατεῖ στὸ σκοτάδι, στὴν ἄγνοια καὶ στὴν σιωπὴ τὰ θύματα τῆς.

* *

Καὶ ἐπειδὴ ἀδικεῖ, πέφτει σὲ μιὰ ὀλοφάνερη ἠθικὴ ἀντίφασις μὲ τὸν ἴδιον τὸν ἑαφτό τῆς. Καὶ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὶς ἐνέργειαις τῆς κάθε τιμωρίαν, κάθε εὐκρίνειαν. Προχτὲς ἀκόμα ψηφίστηκε τὸ καινούργιον Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Τὸ Σύνταγμα ἀφτὸ ὀρίζει, πὼς ὅλες οἱ ἐξουσίαις πηγάζουσιν ἀπὸ τὸ λαὸν καὶ ὑπάρχουσιν γιὰ τὴν χάριν τοῦ λαοῦ. Ἄρα καὶ ὅλη ἡ πολιτικὴ δύναμις ἀσκέεται γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ. Κριτὴς ὅμως γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ καὶ γιὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς ἐξουσίας εἶναι ὁ ἴδιος ὁ λαὸς καὶ γιὰ νὰ κρίνει πρέπει νὰ στοχάζεται καὶ γιὰ νὰ στοχάζεται πρέπει νὰ φωτίζεται. Γιατὶ λοιπὸν ἐμποδίζεται μὲ τὴν βίαν ὁ φωτισμὸς τοῦ λαοῦ; Ἄν τὸ φῶς, ποὺ θὰ τοῦ δώσουν ἔστω καὶ οἱ κομμουνιστὲς εἶναι πλανερὸν καὶ ἀντίθετον μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, μὴ δὲν ἔχουσιν ὅλα τὰ μέσα νὰ ξεδιαλύνουν τὴν πλάνην τοῦ λαοῦ καὶ νὰ τὸν φωτίσουν σωστὰ οἱ ἀντίπαλοι τοῦ κομμουνισμοῦ;

Μὰ ἴσα ἴσα τὸ Κράτος καὶ ἡ ἀστικὴ τάξις ἔχουσιν

τά μέσα. Τὸ χρέμα, τὴν ὀργάνωση, τὸν τύπο, τὴν ἐκκλησία, τὸ σχολεῖο, ὅλα τὰχουν στὰ χέρια τους. "Όλα τὰ μέσα τοῦ φωτισμοῦ εἶναι ὄργανα τους θεληματικά. "Έχουν μαζί τους καὶ τὴ δύναμη τῆς παράδοσης, καὶ τὴ δύναμη τῆς ψυχικῆς ἀδράνειας τῆς μάζας. "Έχουν τὸ πᾶν καὶ οἱ ἄλλοι τὸ τίποτε. Γιατὶ λοιπὸν νὰ φοβούνται τόσο πολὺ;

"Εμποδίζοντας μὲ τὴ βία τὴ διαμόρφωση τῆς κοινῆς γνώμης, τὴν ἐλέφτερη κρίση τοῦ λαοῦ, ἀναιροῦν τὴ βασικὴ προϋπόθεση τῆς δημοκρατίας. Ἀπὸ τὴ στιγμή, πὸν ψηφίζονται τέτιοι νόμοι, δημοκρατία δὲν ὑπάρχει.

* *

Μὰ τὸ ἴδιο Σύνταγμα ὀρίζει καὶ κατοχυρώνει μάλιστα τὴ λεφτεριά τῆς σκέψης, τὴ λεφτεριά τοῦ τύπου, τὴ λεφτεριά τῶν πολιτῶν νὰ συνεταιρίζονται, «ὅπως ὀρίζουν οἱ νόμοι τοῦ Κράτους.» Μὰ εἶναι φανερὸ, πὸς οἱ νόμοι δὲ μποροῦν νὰ εἶναι τέτιοι, πὸν νὰ κάνουν ἀνύπαρχτη ἀφτὴ τὴ λεφτεριά, ἢ νὰ τὴν ἐξασφαλίζουν μόνο σὲκείνους πὸν μιλοῦν σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα μιᾶς τάξης.

Μπορεῖ ὅμως ἡ λεφτεριά ἀφτὴ νὰ εἶναι ἀπόλυτη; Μάλιστα. "Όταν πρόκειται γιὰ λεφτεριά στοχασμοῦ, συζήτησης καὶ διαμόρφωσης γνώμης πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτη. Ποιὸ θὰ εἶναι τὸ κριτήριο τοῦ περιορισμοῦ; Τὸ λεγόμενο συμφέρο τῆς ὀλότητας; Μὰ ποιὸς τὸ ὀρίζει ἀφτὸ τὸ συμφέρο τῆς ὀλότητας; "Ἰσα ἴσα ἡ λεφτεριά τῆς γνώμης εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ νὰ κριθεῖ ἂν ὑπάρχει καὶ ποιὸ εἶναι τὸ συμφέρο τῆς ὀλότητας. "Άρα καταργώντας ἀφτὴ τὴ λεφτεριά, τὸ καθορίζουμε ἀφταίρετα σύμφωνα μὲ τὰ συμφέροντα μιᾶς τάξης. "Όπως ὁ συντηρητισμὸς ἢ ὁ μοναρχισμὸς ἢ ὁ δημοκρατισμὸς ἢ ὁ ὀρισμοκρατισμὸς ἔτσι καὶ ὁ σοσιαλισμὸς καὶ ὁ κομμουνισμὸς σὰν πολιτικὲς ἰδεολογίες, δηλαδὴ σὰν ὀρισμένες ἀντιλήψεις γιὰ τὴ διαμόρφωση τῆς πολιτείας καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἔχουν κάθε δικαίωμα νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ διαφωτίζουν ἀπὸ τὴν ἀποψη τους τὸ λαὸ.

Μὰ ἐδὼ μπαίνουν στὴ μέση τὰ ἐπιχειρήματα de facto. Θὰ μᾶς ποῦν, γιὰτὶ δὲ βλέπετε τὶ γίνεται στὴ Ρωσία; "Ἡ ἀπάντηση εἶναι ἀπλή. "Ἡ Ρωσία δὲν ἔχει τὸ Σύνταγμα τῆς ἑλληνικῆς Δημοκρατίας. Εἶναι συν ἀκόλουθη καὶ τίμια. "Εκεῖ εἶναι διχτατορία τοῦ προλεταριάτου. φανερὴ, καθαρὴ, ὀμολογημένη. "Άς καθορίσουμε λοιπὸν καὶ μεῖς ποιανῆς τάξης διχτατορία εἶναι τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος. "Άς ὀμολογήσουμε πὸς εἶναι ἀπολυταρχία ἀλὰ Μουσουλνὶ ἢ Πρίμο ντὲ Ριβέρα. Καὶ τότε δὲ θὰ ζητάει κανεὶς λεφτεριά τοῦ

λόγου. Θὰ ξέρει, περὶ τίνος πρόκειται καὶ θὰ ἐνεργεῖ ἀνάλογα.

* *

Καὶ τώρα ἔνα τρίτο ἐρώτημα. Ποιὸς εἶναι κομμουνιστῆς καὶ ποιὸς προπιγαντίζει τὸν κομμουνισμὸ; Ἄφτὸ εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ καθοριστεῖ, ἂν δὲν πρόκειται ὁ νόμος πὸν θὰ ψηφιστεῖ νὰ γίνεῖ ἔνα μέσο καθολικῆς βίας καὶ συντριβῆς τοῦ κάθε ἐνοχλητικοῦ ἀντίπαλου.

Εἶναι γνωστὸ, ὅτι στὸν τόπο μας, ὅπου οἱ ἔνοιες εἶναι τόσο ἀκαθόριστες, κυμαινόμενες καὶ θολές, ὅπου οἱ διάνοιες εἶναι τόσο σκοτισμένες, ὅπου ἡ ἀμάθεια εἶναι τόσο ἀπόλυτη καὶ τόσο κραβγαστική, εἶναι τὸ δυσκολότερο πρόβλημα νὰ καθοριστεῖ μὲ τὴν ἀκρίβεια, πὸν ἀπαιτεῖ ἡ ἀπονομὴ τῆς δικαιοσύνης, ἔνα τόσο λεπτὸ σημεῖο.

"Ό δημοτικιστῆς εἶναι κομμουνιστῆς. Ρωτῆστε τὸν κ. Χατζιδάκη. "Όποιος εἶναι εἰλικρινὰ ἀντιπολεμικὸς καὶ φιλειρηνιστῆς, εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος ζητάει μιὰ λαϊκὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρύθμιση, εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος ὑποστηρίζει τὸν ἐλέφτερο γάμο εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος ζητάει τὴ χειραφέτηση τῆς γυναίκας, εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος ζητάει χωρισμὸ Ἑκκλησίας καὶ Κράτους εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος πιστέβει στὴν θεωρία τοῦ ἱστορικῦ ὕλισμοῦ εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος ζητάει νὰ καλυτερέψει τοὺς ὄρους τῆς ἀθλιας ζωῆς του ἔστω καὶ μὲ ἀπεργία, εἶναι κομμουνιστῆς. "Όποιος πεῖ, πὸς εἶναι σοσιαλιστῆς, ὄχι βέβαια κατὰ τὸν ἀστεῖο τρόπο, πὸν εἶναι σοσιαλιστῆς ὁ κ. Δρακούλης, εἶναι κομμουνιστῆς. "Ό «Ἑκπαιδευτικὸς Ὀμιλος» ποτὲ δὲν ἦταν, οὔτε εἶναι κομμουνιστικὸ σωματεῖο. Πάντα διαδήλωσε πὸς δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ πολιτικὰ κόματα. Ποτὲ δὲν προπαγάντισε τὴ βίαιη ἀνατροπὴ, πὸν δὲ χωρεῖ μάλιστα στὰ πνευματικὰ καθεστῶτα. Καὶ ὅμως τὸν εἶπαν καὶ τὸν πιστέβουν καὶ εἰσαγγελεῖς ἀκόμα γιὰ σωματεῖο κομμουνιστικὸ.

Μέσα σὲ μιὰ τέτια σύγχυση ἐνοιῶν, μέσα σὲ μιὰ τέτια ἀντιδραστικὴ διάθεση, ποιὸς θὰ ξεφύγει ἀπὸ τὸ πάθος, τὸ σκοτεινὸ συμφέρον καὶ τὴ δημοκοπία, πὸν θάναξητοῦν παντοῦ τὰ θύματα τους; "Ἰσως μάλιστα γιὰ νὰ περιλάβει καὶ ὅλα ἀφτὰ τὸ νομοσχέδιο προσθέτει παντοῦ «κομμουνιστικὴν ἢ ἄλλην κινήσιν» «κομμουνιστικὰς ἢ ἄλλας ἰδέας» «κομμουνιστικὰς ἢ ἄλλας δοξασίας». Τὶ περιέχεται μέσα σὲ κεῖνο τὸ «ἄλλας»;

Εἶναι ὅμως ἄραγες ἀρκετὸ καὶ τὸ γνώρισμα τῆς «βίαιας ἀνατροπῆς τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος» γιὰ νὰ χαρακτηρίσει τὸν κομμουνισμὸ; Ἄν ὑποθέσουμε

ὅτι ἓνα σοσιαλιστικὸ ἢ ἓνα κομμουνιστικὸ κόμμα πάρει τὴν πλειονοψηφία στὶς ἐκλογές καὶ ἡ ἀστική Κυβέρνηση δὲν παραδίνει τὴν ἐξουσία, ἀπὸ ποῦ ἀρχίζει ἡ βία; Ἐάν ὁ κ. Βενιζέλος μετὰ τὶς ἐκλογές τοῦ 1920 δὲν παραδίδει τὴν ἐξουσία, καὶ οἱ βασιλικοὶ ζητοῦσαν νὰ τοῦ τὴν πάρουν, ποῖος θὰ εἶχε ἀρχίσει τὴ βία; Μὰ καὶ γενικότερα, ὅταν ἡ σημερινὴ Κυβέρνηση βάζει τὸ χωροφύλακα νὰ βουλώσει κάθε στόμα, ποῦ ζητάει μιὰ ριζικὴ ἀλλαγὴ στὴ σημερινὴ κατάστασι τοῦ λαοῦ, ποῖος ἀρχίζει τὴ βία; Λίγη σκέψη ἀρ·εῖ γιὰ νὰ δείξει πὼς ἡ βία ὑπάρχει σήμερα κιόλας ἀπὸ μέρος τῆς ἀρχουσας τάξης. Ἐάν ἡ ἀρχὴ τῆς πλειοψηφίας εἶναι ἀπόλυτα σεβαστὴ, πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιο ἀπόλυτα σεβαστὴ ἡ λεφτεριά γιὰ τὴ διαμόρφωσι τῆς. Ἄλλως ἔχομε κάθε δικαίωμα νὰ ποῦμε, πὼς ἡ μειονοψηφία βιάζει τὴν πλειονοψηφία. Καὶ ἡ βία συντήρησι δὲ διαφέρει σὲ τίποτα ἀπὸ τὴ βία ἀνατροπῆς.

*
**

Καὶ ἓνα τελεφετῆ ἐρώτημα. Ἐκπαιδευτικοὶ ὑπάλληλοι ἢ στρατιωτικοί, λέει, τὸ νομοσχέδιο, **καίτοι μὴ ὑποπεσόντες ὡς κολάσιμον πράξιν** κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου, ἐφόσον ΕΧΟΥΝ ἢ διαδίδουν κομμουνιστικὰς ἰδέας» πάβον αὶ ὀριστικά. Ἐφ'ὅτι τὸ τερατούργημα τοῦ «ΕΧΟΥΝ», ποιά συνείδησι ἀνθρώπου μπορεῖ νὰ τὸ ἀνεχτεῖ; Ἐναξοῦν λοιπὸν οἱ πιδὸ μάβρες μέρες τοῦ μεσαίωνα, ἡ ἱερὴ ἐξέτασι, ὁ ἔλεγχος τῆς συνείδησις, τὸ ἐξέσκισμα καὶ τὸ κουρέλιασμα τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου; Μὰ ἄς μὴν ἀγαναχοῦμε: Μόνον οἱ ἀνίδεοι μπορεῖ νὰ ξαφνίζονται.

ΣΧΟΛΙΑ

ΧΑΡΑΧΤΗΡΙΣΤΙΚΟΤΑΤΟ: Ἡ «Φοιτητικὴ Συντροφία» ὀργάνωσε τρεῖς συγκεντρώσεις στὸ θέατρο Κοτοπούλη γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς ἀγροματωσύνης. Στὶς δυὸ πρώτες, μίλησε ὁ κ. Γληνός, Στὴν τρίτη ὁ κ. Ντεγιάνης. Ὁ κ. Γληνός ἔκαμε τὴν πρώτη πλατιά ἐπιστημονικὴ ἀνάλυσι τοῦ θέματος. Χαρακτήρισε τὸ φαινόμενον, ἀναζήτησε τὰ βαθύτερα αἷτια, ἔδειξε τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Τὸ θέατρο ἦταν ἀσφυκτικὰ γεμάτο ἀπὸ ἓνα ἀκροατήριον, ποῦ παρακολούθησε μὲ προσοχὴ καὶ συγκίνησι καὶ ἐνθουσιασμὸ τοὺς ὀμιλητὰς. Καμιά ἐφημερίδα δὲν ἀφιέρωσε δυὸ λέξεις γιὰ τὶς ὀμιλίες ἀφ'ἑαυτῶν. Τὶς ἀγνοήσανε ὀλοτελα. Ἐνὼ καταχωρήσανε σὲ μακρότατες στήλες τοὺς ὀλου τοῦ κόσμου τὶς ἀνοησίες. Μόνον ἓνας συντάχτης τῆς Καθημερινῆς «σκόρπισε» ἐφ'ὅσον δημοσιογραφικὸ πνεῦμα διασυρμοῦ γιὰ τὴν πρώτην χαρακτηριστικότητα τὸ φαινόμενον γιὰ τὴν εἰλικρίνεια καὶ γιὰ τὴν πρόθεσι κεινῶν, ποῦ ἔσκισαν τάχα τὰ ρούχα τοὺς γιὰ τὴν ἀγροματωσύνη.

*
**

Ἡ «ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΘΡΑ». Ὅσο γιὰ τὸ «Ρίζοσπάστη»

Ἐάν συζητήσουμε ἀκόμη λίγο. Καὶ ἄς ρωτήσουμε. Ἡ Γαλικὴ Ἐπανάστασι εἶναι ἢ δὲν εἶναι «βία ἀνατροπῆς κοινωνικοῦ καθεστώτος»; Λοιπὸν ἂν ἓνας δάσκαλος διδάσκει στὰ παρὰ τὴ Γαλικὴ Ἐπανάστασι, ποῦ ἀπ' αὐτὴ πηγάσει καὶ τὸ σημερινὸ καθεστὼς καὶ στὸν τόπο μας, θὰ τὴν ἐπιδοκιμάσει ἢ θὰ τὴν ἀποδοκιμάσει; Ἐάν τὴν ἐπιδοκιμάσει, διδάσκει καὶ μὲνα τόσο μάλιστα ἐξαίσιον παράδειγμα, πόσο εἶναι καλὴ μιὰ «βία ἀνατροπῆς κοινωνικοῦ καθεστώτος» ὅταν αὐτὸ καταστήσει τυρανικὸ καὶ ἀνελέφτερον ὅπως τὸ φεουδαρχικὸ καθεστὼς. Ἐάν λοιπὸν, καὶ τὸ σημερινὸ καθεστὼς γίνε μὲ νόμους, σὰν αὐτόν, ποῦ πρόκειται νὰ ψηφιστεῖ, ἐπίσης ἀνελέφτερον καὶ τυρανικὸ, ποῖος θὰ ἐμποδίσει τὸ παιδί νὰ κάμει τὸ συλογισμόν, πὼς καὶ γιὰ σήμερα δὲ θὰ ἦταν ἀσκημὴ ἢ βία ἀνατροπῆς; Ἐρα ὁ δάσκαλος, ποῦ θὰ παινέσει τὴ Γαλικὴ Ἐπανάστασι προπαγαντίζει τὴ βία ἀνατροπῆς καὶ πρέπει νὰ παρτεῖ καὶ νὰ πάει καὶ φυλακὴ καὶ νὰ ἐξοριστεῖ κιόλας. Εἶναι παραδοξολογία αὐτὸ, ποῦ λέμε; Ὅχι βέβαιον. Εἶναι ἀναγκαία συνέπειον ἓνος τόσο παράλογον νόμον.

Ἐάν ἡ Κυβέρνησι ἐπιμένει καὶ τὸν ψηφίσει, εἶναι βέβαιον πὼς ἀρχίζει ὁ ἀστικός μεσαίωνα στὴν Ἐλλάδα πρὶν νὰ σβήσουν τὰ σημάδια τοῦ Βυζαντινοῦ μεσαίωνα καὶ τῆς Τούρκικης σκλαβιάς. Κάθε ἀνθρώπος, ποῦ ἔχει καὶ μιὰ στάλα ἠθικῆς ἀξιοπρέπειας καὶ συνείδησι πνευματικῆς λεφτεριάς, πρέπει νὰ καταπολεμήσει μὲ ὀλη του τὴ δύναμι ἓνα τέτιον ὀλέθριον νομὸθέτημα.

ἡ κρίσι τοῦ ἦταν πολὺ ἀπλή. Τὰ βρήκε ὀλα ἀφ'ἑαυτῶν ὀρατὰς «μπουμπουλήθρες». Καὶ τὸ μόνον, ποῦ δὲν εἶναι μπουμπουλήθρα εἶναι νὰ λύνετε ὀλα τὰ προβλήματα μὲ μιὰ γενναία ξεφούλκησι: «Κάτω ἡ μπουρζουαζία».

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΝΤΡΟΠΗ ΔΕ ΒΛΑΦΤΕΙ. Οἱ ἐκδότες τοῦ Δελτίου τῆς «Ὀμοσπονδίας Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαίδευσεως» θύμωσαν τρομερὰ ἀπὸ τὴν ἐκθεσι γιὰ τὴν δρῶσι τους, ποῦ δημοσιέφηκε στὸ «Νέον Δρόμον». Καὶ μᾶς βρίζουν. Μὰ τί τοὺς ὀφελεῖ αὐτό; Θὰ ἦταν καλύτερα νὰ μᾶς ἔδειχναν τί ἔκαμαν ὀφτοὶ γιὰ νὰ ὀρμιάζει ἡ συνείδησι τοῦ κλάδου ἀπάνω στὰ προβλήματα, ποῦ τὸν ἀπασχολοῦν. Κι ἂν τόκαμαν αὐτό, θ'ἄβλεπαν ὅτι δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ εἶναι ὀργανα ρουσαφελολογίας. Καὶ θ'ἄβλεπαν ἀκόμη, ὅτι ὀχι μόνον οἱ προτάσεις τοῦ κ. Χωραφᾶ, μὰ καὶ ὀσα πρόχειρα καὶ ἀσυνάρτητα καὶ χωρὶς κᾶν νὰ τὰ κατανοοῦν συστηματικὰ, τὰ παρουσίασαν ὡς τώρα τάχα γιὰ πρόγραμμα τους, ἔχουν τὴν πηγή τους σέκεινους, ποῦ τοὺς ὀνομάζουν «θίασον ἰδεολογικῆς ἀκροβασίας». Καὶ λίγη ντροπὴ δὲ βλάφτει.

ΚΑΙ Ο «ΠΕΡΙΟ ΣΙΟΣ ΛΑΟΣ»; Τηλεγράφημα από την Πόλη στις 19 του Δεκέμβρη μᾶς πληροφορήσε, πὼς ὁ Κεῖνάλ ἔβγαλε διαταγή νὰ περάσουν ὅλοι οἱ Τοῦρκοι ὡς 45 χρονῶν ἀπὸ εἰδικὰ σχολεῖα γιὰ νὰ μάθουν ἀνάγνωση καὶ γραφή μὲ τὸ νέο ἀλφάβητο. Ὅπου σημαίνει, πὼς σὲ λίγα χρόνια δὲ θὰ εἶναι κανένας ἀναλφάβητος στὴν Τουρκία. Καὶ ὁ «περιούσιος Λαός»;

**

ΜΙΑ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΝΑΡΧΙΣΟΥΜΕ. Τὸ συμβούλιο τῆς δημοδιδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας δημοσίεψε «ἀνακοινωθὲν» ὅπου λέει, πὼς τὰ αἰτήματα πὸν περιέχει τὸ ψήφισμα τῆς Φοιτητικῆς Συντροφιάς τὰ ἀποκρούει καὶ τὰ παρνιέται. Εἴμαστε πολὺ περιεργοὶ νὰ μᾶς πὸν συγκεκριμένα, ποῖο αἶτημα δὲ βρίσκουν σύμφωνο μὲ τὰ συμφέροντα τῆς λαϊκῆς παιδείας καὶ μὲ τὰ πνευματικὰ συμφέροντα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τοὺς ἐρωτοῦμε πολὺ φιλικὰ, γιατί θέλουμε νὰ συζητήσουμε μαζί τους «ἐπὶ τῆς οὐσίας» καὶ πιστέβουμε, πὼς θὰ θελήσουν νὰ μᾶς διαφωτίσουν.

**

ΔΙΧΤΑΤΟΡΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. Ἡ ἀστική, κοινοβουλευτικὴ ἀντιπολίτευση, ὕστερα ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιο μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν στὴ Βουλὴ, ξαφνιάστηκε. Κι ἔκαμε μιὰ τρομαχτικὴ διαπίστωση: πὼς ἔχουμε Διχτατορία. Μὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ συμβεῖ τὸ ἐπεισόδιο ἀπὸ γιὰ νὰ τὸ καταλάβουμε;

Χρόνια τώρα ἔχει ἀποδειχτεῖ πὼς ὁλόκληρος ὁ μηχανισμὸς τῆς βασιλεβόμενης ἢ ἀβασιλευμένης Δημοκρατίας, ὅταν μάλιστα τὴ βοηθεῖ καὶ τὸ πλειοψηφικὸ, καταλήγει στὴν

πρωθυπουργικὴ παντοδυναμία, δηλ. σὲ μιὰ συγκαλυμμένη διχτατορία. Τὸ νὰ διαπιστώνεις λοιπὸν ἀπὸ τὸ πρᾶμα τί σημασία μορεῖ νὰ ἔχει; Σημασία ἔχουν μῖνο τὰ μέσα πὸν θὰ δημιουργήσουν τὴν ἀληθινὴ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Κι ἀπὸ ποτὲ δὲ θὰ τὰ δώσουν τὰ ἀστικά κόματα. Γιατί ἀπὸ ἔχουν συμφέρο νὰ κρατοῦν τὴν κυριαρχὴν ἐξουσία ἀντίθετα μὲ τὴ λαϊκὴ θέληση

**

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ. Ὁ Σύλογος τῶν Φοιτητῶν, πὸν εἶναι καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, μᾶς ἔστειλε μιὰ διαμαρτυρία τοῦ γιὰ τὴν Κυβερνητικὴ ἀπόφαση νὰ ἀπολυθοῦν ἀπὸ τὴς θέσεις τοὺς ὅσοι δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι μαζί καὶ Φοιτητές. Πρὶν ἀκόμα λάβουμε τὴ διαμαρτυρία ἀπὸ τὴν εἴχαμε γράψει πόσο σπασμωδικὸ καὶ ἄσκοπο—πρόστεσε καὶ ἀντιλαϊκὸ—θὰ ἦταν τὸ μέτρο ἀπὸ ἂν πραγματωποῦταν. Δὲν πιστέβουμε βέβαια πὼς μορεῖ νὰ γίνεῖ οὐσιαστικὴ ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἀπὸ τὸ Φοιτητὴ, ὅταν ἀντὶ νὰ παρακολοθεῖ τὰ μαθήματα τοῦ, ἀσχολιέται σὲ δημόσια ἢ ἰδιωτικὴ ὑπηρεσία. Οὔτε ἀκόμα πιστέβουμε πὼς συμφέρει στὴν πνευματικὴ, οἰκονομικὴ καὶ τεχνικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου ἢ φάμπρικα πνευματικῶν προλεταρίων ἀνίκανων γιὰ κάθε δημιουργικὴ δράση. Ὅμως ἀπὸ τὴν ζήτημα δὲν τὰ λύνουν οἱ μονοκοιτιλιές. Οὔτε ἀκόμα ἐπιτρέπεται ἢ ὀποιαδήποτε λύση τοὺς νὰ ξεσπάσει στὸ κεφάλι τῶν σημερινῶν φοιτητῶν καὶ ὑπαλλήλων. Γι' ἀπὸ καὶ ἡ Κυβέρνηση φαίνεται νὰ ἄλσε γιῶμη. Ὅμως καὶ σὰ σκέψη ἀπλή νὰ τὸ πάρομε δείχνει τὴν ἀντιλαϊκὴ, πρόχειρη καὶ ἀμελέτητη Κυβερνητικὴ διάθεση, ἀπέναντι στὰ πὸν σημαντικὰ προβλήματα μᾶς.

ΤΟ ΚΥΜΑ ΤΗΣ ΑΓΡΑΜΑΤΩΣΥΝΗΣ

B'.

Στὸ προηγούμενο σημείωμα μᾶς ἀναλύσαμε τὸ φαινόμενο τῆς ἀγραμματώσυνης, ὅπως παρουσιάστηκε στὴς εἰσιτήριες ἐξετάσεις τοῦ Πανεπιστημίου στὰ τέσσερα στοιχεῖα τοῦ, ἀνορθογραφία, ἀνικανότητα στὴ διευτύωση τῶν νοημάτων, ἔλειψη γνώσεων, ἀνικανότητα στοχασμοῦ καὶ κρίσης.

Ἄν τώρα προσπαθήσουμε νὰ κατανοήσουμε τὴ σημασία τοῦ φαινομένου, πρέπει νὰ διακρίνουμε τὴ στενὰ ἐκπαιδευτικὴ σημασία τοῦ ἀπὸ τὴ γενικότερη κοινωνική ἢ.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ σημασία τοῦ φαινομένου εἶναι, πὼς οἱ νέοι, πὸν τέλειωσαν τὸ Γυμνάσιο παρουσιάζονται φριχτὰ ἔλατοματικοὶ στὴ διανοητικὴ τους μόρφωση. Ἐνα εἶδος ἀπὸ τὴς ἱκανότητες τοὺς, δηλ. ἡ ἔκφραση τοῦ ψυχικοῦ τῶν κόσμου μὲ τὸ λόγο, ὁ γνωστικὸς τῶν πλοῦτος καὶ ἡ κριτικὴ λειτουργία τοῦ νοῦ τῶν δὲν παρουσιάζουν καμὴ ἀριότητα ἀντὶ στοιχὴ μὲ τὴν ἡλικία τοὺς, μὲ τὰ χρόνια, πὸν σπουδάζουν, καὶ μὲ τὴν πρόθεση τοὺς νὰ γίνουν ἐπιστήμονες.

Γιὰ τὸ ἂν ὑπάρχουν ἄλλες ἱκανότητες στοὺς νέους

ἀπτοὺς. ὅπως καὶ γιὰ τὴν ἠθικὴ τοὺς κατάσταση δὲν ἔχουμε καμὴ ἔνδειξη. Δὲν ἀντικρίζουμε λοιπὸν ὀλάκερο τὸ μορφωτικὸ πρόβλημα, μὰ ἕνα μέρος τοῦ καὶ σὰπὸ μόνον περιορίζουμε τὴν ἔρεβνα μᾶς.

Ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴ σημασία τοῦ φαινομένου πρέπει πάλι νὰ μὴν ξεχνάμε, πὼς οἱ νέοι ἀπὸ ἀποτελοῦν τοὺς πνευματικὸς νεοσύλκετους τῆς ἀστικῆς τάξης, τὰ πνευματικὰ βλατάρια τῆς.

Ὅλο τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα ἀπτοὺς ὑπηρετεῖ, γι' ἀπτοὺς θυσιάστηκαν τὰ παιδιὰ τοῦ δημοτικοῦ σχολεῖοῦ, γι' ἀπτοὺς ἔμει ἀμόρφωτοι ὅσοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ «ἑλληνικὸ» σχολεῖο παίρνοντας μαζί τοὺς γιὰ ἐφόδιο στὴ ζωὴ τὸ «ἀγῆοχι» καὶ τὸ «ἐλλήλυθα» «ἐλληλύθειν».

Τὸ πρόβλημα τοὺς εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς ἀστικῆς παιδείας, ἐνὸ τὸ πρόβλημα τῆς λαϊκῆς παιδείας εἶναι πολὺ γενικότερο καὶ πολὺ οὐσιαστικότερο.

Ἐστερα ἀπὸ τὴς προεισαγωγικὴς ἀπτεῖς παρατηρήσεις, μοροῦμε τώρα νὰ μοῦμε στὴν ἀνάλυση τῶν αἰτίων τῆς ἀγραμματώσυνης. Τὸ κεντρικὸ ἐρώτημα θὰ εἶναι. Γιατί οἱ νέοι αὐτοὶ, πὸν ἀφιέρωσαν ἔντεκα χρόνια τῆς ζωῆς τοὺς γιὰ νὰ μάθουν γράματα,

Ο ΝΕΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Βγαίνει κάθε 15 ημέρες

Διεφθύνεται από Συντακτική Έπιτροπή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Χρονιατική . . . . . Δρχ. 50

Έξάμηνη . . . . . » 25

Τιμή κάθε φύλου δρχ. 2.50

Τα μέλη του Ε. Ο. παίρνουν τὸ φύλο δωρεάν

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἀθήνα, ὁδὸς Σταδίου 28 (Μέγ. Ἐφesoύ)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ Π. Ε.

“ΝΕΑ ΖΩΗ”

πὸν πέρασαν ὅλη τὴ σκία τῶν σκοτεινῶν τῆς γενικῆς μόρφωσης, μένουν ἀγράμματοι; Προκειμένου νὰ δοθεῖ ἀπάντησις στὸ ἐρώτημα αὐτό, οἱ περισσότεροι μένουν στὴν ἐπιφάνεια. Βλέπουν τὸ ἄμεσο παρόν, ἀναζητοῦν τὰ ἄμεσα αἴτια, δὲν πηγαίνουν βαθύτερα.

Ἐχοντας ὅμως στὸ νοῦ μας, πὼς τὸ φαινόμενο δὲν εἶναι μόνο σημερινό, πρέπει νὰ κάνουμε μιὰ βασικὴ διάκριση. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ μερικὲς ἀφορμές, πὸν συντέλεσαν νὰ εἶναι σήμερα ἡ ἀγραμματοσύνη πὸν χτυπητὴ καὶ πὸν γενικὴ. Τέτιες φορμές, τέτια παροδικά, συμπτωματικὰ καὶ ὄχι οὐσιαστικὰ αἴτια εἶναι τὰ περισσότερα ἀπ’ ὅσα ἀναφέρονε ὅσοι μίλησαν γιὰ τὸ θέμα. Ὅτι οἱ καθηγητὲς δὲ βγήκαν τὰ τελευταία χρόνια καὶ ἀμορφωμένοι ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο, ὅτι ὁ πόλεμος ἔφερε ἀνωμαλίεσ ἐπίταξη σχολειῶν, στρατολογία δασκάλων, αἰτία τῶν παιδιῶν στὴ φοίτηση, ὅτι τὰ χίτριά δὲν εἶναι κατάλληλα, ὅτι οἱ μιστοὶ τῶν δασκάλων εἶναι μικροὶ καὶ τὰ παρόμοια.

Ἀπὸ τὰ αἴτια, πὸν σχετίζονται μετὸν πόλεμο καὶ τὴ μεταπολεμικὴ περίοδο δυὸ πρὸ πάντων εἶναι ἀξιοπρόσεχτα. Τὸ ἓνα εἶναι ἡ γενικὴ χαλάρωση τῆς ἔννοιασ τοῦ καθήκοντος, μιὰ χαριστικὴ διάθεση πὸν πῆρε τὴ μορφὴ σχεδὸν ἐπὶ δημίας ἀπὸ χαριστικὰ μέτρα καὶ στὸ Πανεπιστήμιο καὶ στὴ Μέση Παιδεία. Γονιοί, πολιτικοί, δημοσιογράφοι, δασκάλοι καὶ παιδιά, ὅλοι συντέλεσαν νὰ ἐπιβάλλουν στὴν παιδεία μιὰ χαλάρωση. Τὸ φαινόμενα αὐτὸ, πὸν ἔχει τίς ρίζεσ του στὴ γενικὴ μεταπολεμικὴ ψυχολογία καὶ παρουσιάστηκε λίγο πολὺ σὲ ὅλους τοὺσ λαούσ, σιγὰ σιγὰ σβῆνει μόνο του. Ὁ ἀνταγωνισμὸς δξύνει τὴν πάλη τῆς ζωῆσ καὶ τεντώνει τὰ χαλαρωμένα νέβρα.

Τὸ δέφτερο καὶ μονιμότερο καὶ πὸν ἀξιοπρόσεχτο αἴτιο εἶναι ἓνας καθολικὸς ἀστικὸς ἀριβισμὸς, πὸν ἔχει πιάσει τὰ ἀγροικὰ πρὸ πάντων στρώματα. Ἄφτὸς ἐκδηλώνεται ὄχι μόνο σὰν ἀστυφιλία, μὰ καὶ μετὴν τάση νὰ «σπουδάσουν» τὰ παιδιά. Νάλαξουν δηλαδὴ κοινωνικὴ κατάσταση μετὰ τὰ γράματα. Ἄφτὸς ὁ ἀριβισμὸς εἶχε γιὰ ἀποτέλεσμα σέμασ νὰ μεγαλώσει σὲ ἐπικίντυνο σημεῖο τὴν ὑπερτροφία τῆσ Μέσησ Παιδείασ. Ἰδρύθηκαν ἑλληνικὰ σχολειὰ καὶ γυμνάσια καὶ σὲ μικρὰ χωριά. Ὅλα τὰ σχολειὰ ἀφτὰ πλημύρισαν ἀπὸ μαθητὲσ. Τὰ μέσα τῆσ Παιδείασ, πὸν ἦταν καὶ πρὶν λιγοστὰ καὶ ἄτελα, ἔγιναν ἀνεπαρκέστατα. Ὅυτε προσωπικό, ὄυτε σχολειὰ, ὄυτε ὄργανα διδασκαλίασ, ὄυτε ἐπιλογή στὰ παιδιά, ὄυτε ἀνετη δουλειὰ στὴ Μέση Παιδεία. Παιδιά μετὴν πὸν διαφορετικὲσ ἰκανότητεσ συρόουν ὅλα στὸ «φιλολογικὸ» Γυμνάσιο. Ἄφτὸ εἶναι βέβαια ἓνας πολὺ σημερικὸς συντελεστήσ γιὰ τὴν ἀνεπάρκεια, πὸν παρουσιάζει νὰ τὰ παιδιά στὸ τέλος τῶν σπουδῶν τοὺσ. Τὸ σημεῖο ὅμως τοῦτο σχετίζεται μετὰ τὸ γενικὸ πρόβλημα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος καὶ κεὶ πρέπει νὰ βρεῖ τὴ λύση του.

Ὅλα ὅμως τούτια τὰ αἴτια δὲν εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ μὰσ δώσουν τὴν οὐσιαστικὴ ἐξήγηση τοῦ φαινομένου τῆσ ἀγραμματοσύνησ. Ὑπάρχουν ἄλλα βαθύτερα, πὸν μὰσ ἐξηγοῦν τὴν ἀποτυχία τῆσ ἑλληνικῆσ Παιδείασ ὄχι μόνο σήμερα, μὰ καὶ ἐδὼ καὶ ἑκατὸ χρόνια. Μόνο ἅμα κατορθώσουμε νὰ ἀναλύσουμε συστηματικὰ ἀφτὰ τὰ αἴτια, θὰ μποροῦμε νὰ ποῦμε, πὼς φτάσαμε στὴ ρίζα τοῦ κακοῦ.

Τὰ αἴτια ἀφτὰ εἶναι τὰ ἀκόλουθα. 1) Ἡ χρεωκοπία τῆσ νεοελληνικῆσ ὑρθογραφίασ. 2) Ἡ χρεωκοπία τῆσ καθαρὲβουσασ γλώσσασ. 3) Ἡ χρεωκοπία τοῦ ψευτοκλασικοῦ ἰδαικικοῦ τῆσ παιδείασ μὰσ καὶ 4) ἡ χρεωκοπία τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος.

Τὰ τέσσερα τούτια σημεῖα, ἅμα ἀναλυθοῦν, μποροῦν νὰ μὰσ δώσουν μιὰν εἰκόνα γιὰ τὴ γενεσιουργία τῆσ «ἀγραμματοσύνησ» καὶ νὰ μὰσ ὀδηγήσουν στὰ μέσα τῆσ θεραπείασ.

Τὰ σημεῖα ἀφτὰ θὰ τὰ ἐξετάσου, εὐ στὸ ἀκόλουθο σημεῖωμα μὰσ.

Δ. Γ.

.....
 Ὅσοι θέλουν νὰ βοηθήσουν τὸν ΝΕΟ ΔΡΟΜΟ στὸν ἀγὼνα του, πρέπει νὰ γίνουν συνδρομητὲσ του.
 .....

Η ΛΑΪΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Ἡ Γενική Γραμματεία τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν μᾶς ἔστειλε τὶς τελεφταῖες μέρες διάφορες πληροφορίες γιὰ τὴ δράση τοῦ τμήματος τῆς πνευματικῆς συνεργασίας σχετικὰ μὲ τὴ χρησιμοποίησιν πού μπορεῖ νὰ ἔχει τὸ οκολεῖο στὸ νὰ ἀναπτύξει καὶ νὰ υποβοηθήσῃ τὴν εἰρηνικὴ συμβίωσιν τῶν Λαῶν. Ἡ συμπλήρωσιν τῆς ὕλης τοῦ φύλου δὲν μᾶς ἄφησε χωρὸ νὰ γράψουμε γιὰ τὶς πῶ ἐνδιαφέρουσες ἀπὸ τὶς παραπάνω πληροφορίες. Ἐλπίζουμε νὰ τὸ κατορθώσουμε στὸ ἐρχόμενο. Στὸ μεταξὺ ὅμως μποροῦμε νὰ πάρουμε μιὰ θέσιν ἀπέναντι στὸ πρόβλημα, πὺν θέτουν.

Εἶναι φανερὸ καὶ ἀναμφισβήτητο πὺς ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν σάν θεωρητικὴ σύλληψιν καὶ ἰδεολογικὴ formula κλείνεται μέσα στὸ Σοσιαλιστικὸ Ἰδανικόν. Εἶναι ὅμως τὸ ἴδιο φανερὸ καὶ ἀναμφισβήτητο τὸ πόσο δὲν ἱκανοποιεῖ κάθε σοσιαλιστὴ ἡ σημερινὴ ἐργασία τῆς καὶ οἱ ἀπώτεροι σκοποὶ πὺν ἐξυπηρετεῖ. Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, θεσμὸς γιὰ τὴν πολιτικὴν, οἰκονομικὴν καὶ πνευματικὴν συνεργασία τῶν Λαῶν, εἶναι σήμερον ἀνύπαρκτη. Ἡ Κεφαλαιοκρατία τὴν ἔκαμε παιχνίδι γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς, καὶ γι' αὐτὰ καὶ μόνο γι' αὐτὰ τὴν χρησιμοποιεῖ, σκεπάζοντας μὲ τὴ γοητεία τῆς τοὺς ἀπόκρυφους σκοπούς τῆς.

Ὅμως αὐτὸ τὸ γεγονός, ὅτι ὑπάρχει ἀκόμα καὶ χωρὶς καμιά οὐσιαστικὴ ἐπίδραση στὴ Διεθνικὴ ζωὴ καὶ χωρὶς νὰ τολμᾷ ἡ Κεφαλαιοκρατία νὰ τὴν καταργήσῃ φανερά, δείχνει πὺς φοβάται νὰ ἀντιτεθεῖ ἀπροκάλυπτα μὲ τὸ λαϊκὸ συναίσθημα καὶ τὴ δυναμικὴ ἀξία πὺν κλείνει ὁ θεσμὸς.

Κι' ὅταν παρουσιάζεται ἔτσι ἡ πραγματικότητα, θὰ ἦταν μιὰ καθαρὴ ἀσυνέπεια νὰ τὴν ἀγνοήσῃ ὁ Σοσιαλισμὸς. Ὅχι βέβαια γιὰτὶ μπορεῖ νὰ πιστέβει πὺς θεωρητικὸς συζητήσεις καὶ λόγοι ἀκαδημαϊκοὶ γιὰ

τὸν ἀφοπλισμὸ καὶ γιὰ τὴν εἰρήνην, μποροῦν νὰ ἔχουν ἕνα θετικὸ ἀποτέλεσμα. Ὅσο ὑπάρχουν οἱ οὐσιαστικὲς ἀφορμὲς γιὰ κάθε πόλεμον, δηλ. ἡ κεφαλαιοκρατικὴ οἰκονομία μὲ τοὺς ἀνταγωνισμούς τῆς, τὶς ἱμπεριαλιστικὲς τῆς βλέψεις, τὸ μιλιταρισμὸ τῆς, καὶ ὅλα ὅσα τὴν παρακολουθοῦν, κάθε εἰρηνιστικὴ προσπάθεια θὰ εἶναι καθαρὸς καὶ ἀπλὸς ἰδεαλισμὸς, χρησιμὸς ἴσως γιὰ ὀρισμένους στιγμὲς καὶ γιὰ ὀρισμένα συμφέροντα, ἄχρηστος ὅμως γιὰ τὸ σκοπὸ πὺν φιλοδοξεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ — Μόνον ὅταν πέσει ἡ κεφαλαιοκρατικὴ οἰκονομία, θὰ μπορέσουμε νὰ μιλήσουμε πραγματικὰ γιὰ εἰρήνην. Μὰ γιὰτὶ μιὰ μαχητικὴ ἀνάγκη ὑποχρεώνει τὸ Σοσιαλισμὸ νὰ παρακολουθεῖ τὴν κεφαλαιοκρατία σὲ κάθε τῆς βήμα, σὲ κάθε σταθμὸ, νὰ εἰσχωρεῖ σὲ κάθε θεσμὸ τῆς, καὶ νὰ ἐνισχύει κάθε τι, πὺν ἔστω καὶ ἔμεσα μπορεῖ νὰ τὴν περιορίσει, νὰ τῆς ἀντιτάξῃ ἕνα ἀντίπαλον φόβον στὴν κυρίαρχη δράσιν τῆς.

Πόσο περισσότερο πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται αὐτὸ γιὰ θεσμούς, πὺν καὶ δυναμικὰ ἀκόμα, συμβολίζουν μιὰν ἔντονη ἀποδοκιμασία τῆς κεφαλαιοκρατίας στὴν πὺν βάρβαρη μορφή τῆς δράσιν τῆς, στὸν πόλεμον; Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δηλ. ἡ εἰρηνικὴ συνεργασία τῶν Λαῶν στὸ πολιτικὸν, πνευματικὸν καὶ οἰκονομικὸν ἐπίπεδο, πρόέχτασιν τοῦ Σοσιαλισμοῦ στὴ Διεθνικὴ Ζωὴ, εἶναι καὶ δικὸν μας ἰδανικόν, πὺν ἔχουμε χρέος νὰ τὸ ἀναπτύσουμε, νὰ τὸ προπαγανδίζουμε, νὰ τὸ κάνουμε θέσιν στὸν ἀγώνον μας. Ἀντίθετα δὲ μᾶς δεσμεύει ἡ σημερινὴ ἄσκηση του. Ὑπηρετεῖ καθαρὰ καὶ ἀπλὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Κεφαλαιοκρατίας καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ σημείου αὐτοῦ εἶναι ὑποχρέωσιν γιὰ κάθε σοσιαλιστὴν.

Στράτη Σωμερλίη

Η ΖΩΗ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Οἱ ὁμιλίαι γιὰ τὴν ἀγραματοσύνη

Ὅπως τὸ ἀναγγείλαμε ἀπὸ τὸ προηγούμενον φύλλον μας σὲ δυὸ ὁμιλίαι του — ἡ πρώτη ὕστερα ἀπὸ παρακλήσιν τῆς Φοιτητικῆς Συντροφιάς ἐπαναλήφθη καὶ δέφευρη φορὰ — ὁ Πρόεδρος τῆς Δ. Ε. κ. Δ. Γληνὸς ἐξέτασε πλατιά τὸ φαινόμενον τῆς ἀγραματοσύνης, πὺν τόσο θόρυβον ἔκανε τελεφταῖα γι' αὐτὸ ὁ ἀστικὸς τύπος. Στὸ πικνότερον ἀκροατήριον πὺν

παρακολούθησε τὶς διαλέξεις αὐτὲς ὁ πρόεδρος τῆς Δ. Ε. ἀνάπτυξε τὰ ἀντικειμενικὰ αἷτια τῆς ἀγραματοσύνης, δηλ. τὴν χρεωκοπία τῆς καθαρέβουσας καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, πὺν δὲν ἀνταποκρίνεται πιά στὴ δημόσια συνείδησιν καὶ τὶς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς, καὶ ὑπόδειξε τὴν ἀνάγκη νὰ ἀποποιηθεῖ τὸ ὀρθογραφικὸν σύστημα, νὰ μπεῖ ἡ Δημοτικὴ σ' ὅλα τὰ Σκολεῖα ἀπὸ τὸ δημοτικὸν ὡς τὸ Πα-

νεπιστήμιο, και να αναδιοργανωθεί το εκπαιδευτικό σύστημα σε λαϊκές βάσεις, προτάσεις που το ακροατήριο δέχτηκε με μεγάλο ενθουσιασμό.

Στο σημείωμα του προηγούμενου φύλου μας για το ζήτημα αυτό και στη σημερινή συνέχεια του, όσοι δεν παρακολούθησαν τις ομιλίες θα βρουν το ουσιαστικό περιεχόμενο τους στις γενικές του γραμμές. Ἐλπίζουμε να μπορέσουμε να τις κυκλοφορήσουμε ολόκληρες και σ' ιδιαίτερο βιβλιαράκι. Στο μεταξύ, στο έρχόμενο φύλο μας, θα δημοσιεύσουμε και το ψήφισμα, που έγινε δεκτό από τη Φοιτητική Συντροφιά ὕστερα κι από την ομιλία για το ἴδιο ζήτημα του Γενικοῦ Γραμματέα τῆς Διδασκαλικῆς Ὀμοσπονδίας κ. Ντεγιάνη.

Τὰ Φροντιστήρια.

Τὸ πρῶτο φροντιστήριο, τέλειωσε στις 20 τοῦ Δεκέμβρη. Στὴ συζήτηση που έγινε πάνω στις ομιλίες τοῦ κ. Χωμενίδη, ἔλαβαν μέρος οἱ κ. Σταβρόπουλος, Προκοπίου, Σωμεζίτης και Γληνός, και ἀναπτύξανε ὀρισμένες ἀντιρῆσεις τους και ἀντίθετες ἀπόψεις τους, πάνω στις θέσεις που δέχτηκε ὁ ὁμιλητής. Μετὰ τις γιορτές, στις 10 τοῦ Γενάρη θὰ ἀρχί-

σει τὸ Φροντιστήριο τοῦ κ. Σωμεζίτη για τὴν ἐξέλιξη τῆς Δημοκρατίας. Οἱ ομιλίες στο Φροντιστήριο ἀφτὸ θὰ εἶναι τέσσερις με τὴν ἀκόλουθη ὑποδιαίρεση: Ὀμιλία πρώτη: Τὸ φιλοσοφικὸ ξεκίνημα και ἡ κοινωνιολογικὴ ἐξήγηση τῆς Φιλελεύθερης Δημοκρατίας. Ὀμιλία δεύτερη: Οἱ πολιτικὲς ἀρχὲς τῆς Φιλελεύθερης Δημοκρατίας. Ὀμιλία τρίτη: Οἱ καινούργιες Δυνάμεις. Ὀμιλία τέταρτη: Σκέψεις και συμπεράσματα. Θὰ γίνουν στις 10, 17, 24 και 31 τοῦ Γενάρη.

Τμήμα Ἀθῆνας.

Καλοῦνται τὰ Μέλη τοῦ Τμήματος σὲ ταχτικὴ Γενικὴ Συνέλευση στις 14 τοῦ Γενάρη 1929 ὥρα 6 μ.μ. στὴν αἴθουσα τῆς Ἐταιρίας Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν.

Θέματα! **Δογοδοσία τοπικῆς Ἐπιτροπῆς.**

Ἀρχαιρεσίες.

Τμήμα Πειραιᾶ.

Καλοῦνται τὰ Μέλη τοῦ Τμήματος σὲ ταχτικὴ Γενικὴ Συνέλευση στις 9 τοῦ Γενάρη 1929 ὥρα 7 μ.μ. στὰ Γραφεῖα τοῦ Σωματείου. (Μέγαρο Ἐφεσίου) Θέμα. **Ἀρχαιρεσίες.**

BIBLIOKRISISES

A. ΣΒΩΛΟΥ. Το νέον Σύνταγμα και αἱ βάσεις τοῦ Πολιτεύματος.

Ἐνα βιβλίον που ἀξίζει νὰ μιλήσουμε γι' ἀφτὸ ἰδιαίτερα. Ὁ κ. Α. Σβῶλος, παλιὸ μέλος του Ε.Ο., δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ τὸν συστήσουμε στοὺς ἀναγνώστες μας. Ἀληθινὰ ἐπιστημονικὸ μυαλό, πλατιά ἀντίληψη, βαθιὰ κριτικὴ εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικά του. Τὸ καινούργιον βιβλίον του, ἀληθινὸ ἀπόκτημα γιὰ τὴν ἐπιστῆμη μας, πραγματικὸ ὑπόδειγμα καλοσυνείδητης ἐργασίας, ἀπαλλαγμένο ἀπὸ κάθε ἐνοικρατικὴ προκατάληψη, στηριγμένο στὴν κοινωνιολογικὴ ἀντίληψη και μέθοδο, μπορεῖ νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ κάθε μορφωμένο ἄνθρωπον. Ἴσως ὀρισμένες σελίδες του νὰ μὴν ἱκανοποιήσουν, ὅσους εἶναι συνηθισμένοι νὰ βλέπουν ὅλα τὰ πράματα δογματικά και μονόπλευρα. Ἴσως ἀκόμα σὲ ὀρισμένα μέρη του νὰ εἶναι ὑπερβολικά αισιόδοξο γιὰ τὴν τύχη και τὴν ἐξέλιξη μερικῶν θεσμῶν. Ὅμως τὸ σύνολο του εἶναι ἕνα ἀκαταμάχητο και κατηγορηματικὸ ἐπιχείρημα γιὰ τὴν καινούργιαν ἰδέαν. Σὰν τέτιον τὸ χαιρετάμε και τὸ συσταίνομε στοὺς ἀναγνώστες μας.

ΚΩΣΤΑ ΠΕΡΔΙΚΑΡΗ. Ἡ Ἀμνηστία Ἀθῆνα, 1928

Ἡ μελέτη ἀφτῆ δὲν πρόκειται νὰ κριθεῖ σὲ ἐπιστημονικὸ τῆς περιεχόμενον. Ἄλλοι, πὶν εἰδικοί, εἶναι ἀρμόδιοι νὰ τὸ κάμουν. Γενικά μᾶς παρουσιάζεται σὰν μιὰ μεθοδικὴ και συνειδητὴ ἐπιστημονικὴ δουλειά. Ἐξῶρα ὅμως ἀπὸ τὰ εἰδικὰ ἀφτὰ προτερήματα τῆς ἔχει τὸ ἀναμφισβήτητον προσέτημα ὅτι εἶναι γραμμένη στὴ Δημοτικὴ. Ὅταν τόσοι και τό-

σοι νέοι ἐπιστήμονες μας, που κάνουν τὸν ἐπαναστάτην και τὸν προοδευτικόν, μακαρονίζουν και λογοκοποῦν στὴν καθαρὴ βουσα πελαγωμένοι μέσα στὰ ἴδια τὰ νοήματα τους, που δὲν κατορθώνουν νὰ τὰ ἐκφράσουν, τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Κώστα Περδικάρη, δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ δώσει ἐλπίδες. Ἄρχει νὰ μὴν εἶναι ὁ πρῶτος ἐνθουσιασμός, που θὰ τὸν σβύσει ὁ πόθος τῆς γρήγορης ἐπιτυχίας.

Σ. Σ.

N. ΠΕΤΙΜΕΖΑ-ΛΑΥΡΑ. Σιγαλὲς φωνῆς

Ποιήματα. Ἀθῆνα 1928

Ποιητής, κανονικά, εἶναι κεῖνος, που ἄρχισε μικρὸς νὰ γράφει και που προχώρησε, παρακολουθώντας τὴ ζωὴ που τὸν στηρίζει. Ὁ κ. Λαύρας ἄρχισε νὰ γράφει, ὅταν πὰ δὲν ἦταν καθόλου νέος και τούτον φανερώνει πὸς δὲν τὸν ἔφερε στὴν Τέχνη τὸ ταλέντον παρὰ λόγοι ἄλλοι, ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὴ θέληση του.

Ἐἶχαν τὸν τόπον μας παλαιότερα τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ νὰ εἶναι κανεὶς «ποιητής» ἦταν τὸ πὶν ψηλὸν σημεῖον, που μπορεῖ νὰ φτάσει ὁ ἄνθρωπος και πὸς ὅλα θὰ διορθωθοῦν με τὴν «Ποίηση». Καὶ γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα περιμένανε τὸ Δάντην, που θὰ μᾶς ἔφερνε τὴ σωτηρία. Ὁ Παλαμᾶς ἔχει γράψει στίχους με τὸ σωρὸν, που ὕμνοῦν τὸν «ποιητὴν» και που λιβανίζουν βέβαια τὸν ἴδιον τὸν ἑαφτόν του, γιὰ τὴν «ποιητῆς». Κι ἀφού τὸ κάνει ἀφτὸ κατὰ κόρον ὁ Παλαμᾶς, ἡ πηγὴ τοῦ νεοελληνικοῦ «λυρισμοῦ» και τῆς κακομοιριάς του, φυσικὸ ἦταν και ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ τονίσουμε τὸν ἴδιον ὕμνον στὴν «ποιητικὴν» τους ἰδιότητα. Μέσα

σέ μιὰ κοινωνία, πού δὲν εἶχε ἄλλα ἐνδιαφέροντα παρὰ κάτι φιλολογικούς καβγάδες, καὶ πού ὑψώνει τὸν ἀριβισμό σὲ πρόσταγμα—μὲ τὸ δίκιο του καὶ ὁ κ. Λαύρας νόμισε, πὼς πρέπει στὸ τέλος πιά νὰ γράφει ποιήματα κι ἀφτός.

Ὅταν πρωτοφάνηκε ἄρесе κάπως ὅποιος γράφει δυὸ-τρεῖς στίχους, πού νὰ μὴν εἶναι τέλειο κουτοί, ἀρέσει. Ὑστερα ὁμως δὲ σταμάτησε, γιατί δὲ μπορούσε ἀλήθεια, κι ἔγραψε συλογές δλόκληρες. Κοπιάζει πολὺ ὁ κακομοίρης νὰ βρῖσκει τὰ θέματα του κι ὅπως—ὅπως πότε ἀρπάχεται ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ καὶ πότε ζητάει νὰ τὸν βοηθήσει ὁ Πολέμης, καὶ πότε στὸ ἴδιο στιχούργημα συνεργάζονται καὶ οἱ δυὸ μαζί ἢ καὶ ἄλλοι διάφοροι συνάδερφοι· ὁ κ. Λαύρας παίξει συνήθως δέφτερους καὶ τρίτους ρόλους μέσα στοὺς στίχους του. Μερικὲς φορές μάλιστα, γιατί ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνει, κατακυκλάει πῶς κάτω κι ἀπὸ τὸν Πολέμη.

Ἐδῶ καὶ κάμποσα χρόνια γίνεται πολὺς λόγος γιὰ τὴ «νεοελληνικὴ πραγματικότητα» καὶ γιὰ τὴς ξεχωριστὲς καὶ γόνιμες ἀξίες, πού τὴς κρύβουν μέσα τους οἱ ρωμοὶ καὶ πού μ' ἀφτὲς θὰ πλάσουν τὸ «νεοελληνικὸ πολιτισμὸ». Καὶ ὁ κ. Λαύρας ἦταν προετοιμασμένος, ἔνεκα τὰ χρόνια, νὰ τὴς δεχτεῖ τὴς θεωρίες τῆς «νεοελληνικότητος» μιὰ καὶ δουλέψει στὴν «Ἔστιά», ὅπως κάθε καλὸς ὑπάλληλος πρέπει νὰ σκέφτεται πάντα γιὰ τὴν πραγματεία τοῦ μαγαζιοῦ του, τόσο περισσότερο μάλιστα, ὅταν ὅπως συμβαίνει μὲ τὴν «Ἔστιά», ἢ πραγματεία ἀφτὴ εἶναι ἀπὸ τὴς χειρότερες τοῦ εἶδους τῆς. Ἐβγενικὴ βέβαια εἶναι ἡ φιλοδοξία νὰ συντελεσθεῖ κανεὶς γιὰ ἕναν πολιτισμὸ. Ἐγραψε λοιπὸν καὶ ὁ κ. Λαύρας τὴς «Σιγαλὲς φωνές»· μορεῖ νὰ τοῦ τὸ διάταξε καὶ ὁ ἀρχισυντάχτης.

Δὲ θὰ μιλήσω οὔτε γιὰ τὴν ἀτήμαντη ποιητικὴ δύναμη τοῦ κ. Λαύρα, οὔτε καὶ γιὰ τὴ γλώσσα, πού δὲν τὴν ξέρει, ἀλλὰ κι ἂν ἀκόμα οἱ στίχοι του ἦταν τέλειοι, δὲ θὰ μ' ἔνιαζε· ἔλειψη ἀπὸ τέλειους στίχους δὲν ἔχουμε στὴν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. Λαύρας ἔχει κανόνισει τὴν «ποίησι» του μὲ τὴν Πλάκα, πέρνοντας παράδειγμα ἀπὸ τὴς πλακιώτικες σκηνές, πού πετυχαίνουν στὴν ἐπιθεώρηση.

Μὰ τί νὰ τῆς ζηλέψουμε τῆς Πλάκας; τὸν παλαιοκομματισμὸ τῆς, τὰ μακριὰ μολιά, τὴν παρθενία τῆς, τὴς βρωμῆς τῆς ἢ τὰ ποιήματα. πού ἔχει ἐμπνέσει στὸν κ. Λαύρα; Εἶμαι Πλακιώτης καὶ ξέρω πὼς καὶ στίς πῶς μακρυνὲ, ἔπαρχίες δὲν εἶναι καθόλου τιμητικὸ νὰ λέει κανεὶς πλακιώτης τὴν καταγωγή του.

Συχνὰ βλέπω στὴ γειτονιά μου ἕνα γέρο στραβουλαίμη μὲ τὰ γαλάζια του τὰ πανοβράκια, πατριώτη μου. Τὸν λένε «Τὸ Γιάνη μου θέλω». Πηγαίνει καβάλα στὸ γάδαρο του κάθε πρωὶ στὸ χωράφι του· μοῦ ἔρχεται νὰ τοῦ φωνάξω: «Γειά σου ἰδανικὸ τοῦ κ. Λαύρα»· μὰ δὲν τὸ κάνω, γιατί φοβάμαι τὴν τσάπα του, πού ἀνεβοκατεβαίνει ρυθμικὰ δεμένη στὸν πίσω γάτζο τοῦ σαμαριοῦ, καθὼς τσιγκλάει τὸ ζῶο του ὁ γέρος καὶ τὸ βρίζει ἀβαντίτικα. Ἄλλὰ ξέχασα καὶ τὴν θειά μου τὴν κερὰ Κλίνω τὴ μαμὴ μὲ τὸ φέσι, ἀπὸ τὴ Βλασσαροῦ, πού τὴν καμάρωνε ὅλη ἡ Πλάκα μὲ τὴν κόρη τῆς τὴν Ἀφροδὴ τὴν ξακουσμένη, πού πῆρε κείνο τὸ βερέμη τοῦ Ἀγιοποστολίτη, τὸν μπλερὸ, πού τῆς ἔψησε τῆς ἀραχλὴς τὸ ψάρι στὰ χεῖλη· κι ἔτρεχε ἡ κακομοίρα σ' ὅλες τὴς ἀγρυπνίες τοῦ Προφήτη Ἐλισαία, στὴν Παλιὰ Στρατόνα καὶ πῆγαινε καὶ στὸν Ἅγιο Φανδύριο μὲ τὴν πῆτα τρία Σάββατα, γιὰ νὰ τῆς φανερώσει φίλους και-

νούργιους; νὰ τὴ σώσουνε καὶ νὰ σκοτώνονται γιὰ δάφτηνε στίς ταβέρνες... Ἄχ! Νουινιά ψέφτη καὶ Χάρο κλέφτη!... Γιέτο!

Νὰ ἡ Ποίηση τοῦ κ. Λαύρα, ἡ λίσπη τῆς Πλάκας—ἀλήθεια, οἱ «ποιητὲς» δὲ μπορούν νὰ περπατήσουν στὴν ἀσφαλτο;—Βοηθάνε τέτια γραφήματα τὸν ἄνθρωπο σὲ τίποτα; Γαζίες καὶ βρούσες! Λεβέντες τῆς ταβέρνας καὶ χαροκαμένες! Ἡ λύπη καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἡ φτορά! Φιλοσοφίες, πού δὲν καταδέχονται νὰ τὴς κάνουν οὔτε τὰ μικρὰ παιδιὰ! Ποιητὴς δὲ μορεῖ νὰ εἶναι ποτὲ ἐκεῖνος πού εἶναι ἀφελῆς. Ἄλλὰ, ἀφοῦ τὸν ἐμπνέει ἡ «νεοελληνικὴ πραγματικότητα» δὲ μπορούσε νὰ γράφει καὶ τίποτε ἄλλο· γιατί τοῦ θὰ τὸ βρῖσκει;

Γιὰ τὴς γαζίες καὶ γιὰ τὸ χῶμα τῆς Ἀθήνας καὶ γιὰ τοῦ; παληκαράδες γράφανε καὶ ὁ Πορφύρας καὶ ὁ Μαλακάσης. Ἄλλὰ, στὴν ἐποχὴ τους, ὁ δημοτικισμὸς τὰ ζήταγε ὅλ' ἀφτά καὶ ἦταν πρόοδο μπροστὰ στὸν κλασικισμὸ νὰ τὰ λαχταροῦν κανεὶς; γι' ἀφτὸ καὶ τὰ ποιήματα τους εἶναι Ποίηση. Σήμερα τὰ ἴδια θέματα δὲ μορεῖ νὰ τὰ πιάσει στὰ χεῖρια του παρὰ μόνο ἕνας ἄνθρωπος χαλαρωμένος καὶ μάλιστα ὄχι καὶ πολὺ πρωτότυπος.

Τὴν πάρα πάνω εικόνα μὲ τὸ σαμάρι καὶ τ' ἄλλα τὰ προσφέρω στὸν κ. Λαύρα, ἂν καὶ ξέρει μονάχος του νὰ πέρνει· νὰ κρύβει δὲν ξέρει· καὶ τὸν συμβουλέβω νὰ τὰ μεταχειριστεῖ στὴ δέφτερη ἔκδοση—γιατί θὰ τὴν κάμει!

Τὰ ἰδανικὰ τοῦ κ. Λαύρα εἶναι θέμα γιὰ τὴν ποίηση; ἀλλὰ γιὰ ποίηση σατιρική, γραμμένη ἄγρια καὶ πονεμένα ὄχι γιὰ μισοκακόμοιρο—καὶ τέτιο μάλιστα—ρομαντισμὸ.

(;) KOKINAKH Ἡ τελευταία συμφώνια.
Ποιήματα

Κοσμικὸ, οἰχτρὸ καὶ δυστυχημένον θῦμα τῆς ἀβλῆς τοῦ κ. Σικελιανοῦ, πού σά...θεὸς θέλει γ' ὦ του καί... δαίμονες, ὄ...ποιητὴς τὸν ἔχει τὸν κ. Σικελιανὸν γιὰ πρότυπο καὶ τὸν ρεζιλέβει, ἂν καὶ ὁ κ. Σικελιανὸς δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ τὸν ρεζιλέψουν οἱ ἄλλοι; Βρῆκε μόνος του τὴς Δελφικὲς γιορτές.

Γιάνης Σιδέρης

ΟΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Δ. Οἰκονομίδης: «Στὸν Ἀτέραντο Κόσμο» ποιήματα Ἀθήνα 1928 Δραχ. 15.

Θράσου Καστανάκη: «Ἡ χορὸφτρια Κοντεσίνα Φελιτσιτὰ—Παρισινὰ διηγήματα. Βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Τιμὴ Δραχ. 25.

Π. Πρεβελάκη: «Στρατιώτες». Ἀθήνα 1928 Τιμὴ Δρ. 15 Société des Nations: «Comment faire connaitre la Société des Nations et développer l'esprit de Coopération intellectuelle internationale». Genève. 1927.

LIBRE Directeur le Professeur Louis Roussel. Montpellier, France, n. 05 72—73. Frs. 1,50.

Ἄγων τῶν Παρισίων, ἑβδομαδιαῖος, φύλο 175 τῆς 8. τοῦ Δεκεμβρίου 1928. Τιμὴ φύλου frs 0,80.

Νέοι Ρυθμοί. Μηνιαῖο Λογοτεχνικὸ Περιοδικὸ. Χροινὰ Α' φ. Δ' καὶ Ε' Ν)βριος 1928.

Ἀγροτικὴ Ζωή. Μηνιαῖο Γεωργικὸ καὶ χτηνοτροφικὸ περιοδικόν. Σ)βριος 1928

Λάβαμε καὶ τὴ «**Διακήρυξη τοῦ Καλιτεχνικοῦ Ὁμίλου Ἡθοποιῶν**» καὶ θὰ μιλήσουμε γι' ἀφτὴν στὸ ἐρχόμενον φύλο.